

РЕШЕНИЕ

№ 845

гр. София, 14.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-23 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Божана Желязкова

при участието на секретаря Ива Ат. Иванова
като разгледа докладваното от Божана Желязкова Гражданско дело № 20231100109128 по описа за 2023 година

Съдът е сезиран с обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ- с искане за присъждане на обезщетение за причинени имуществени и неимуществени вреди от прекратено незаконосъобразно наказателно производство.

ИЩЕЦЪТ- М. С. К., ЕГН *****, чрез адв. С. Ч.-Н. от САК, твърди, че е работила в Държавна агенция „Разузнаване“ (ДАР) от 01.08.2003 г. до 30.06.2021 г., първоначално на длъжност „юрисконсулт“, а впоследствие е заемала последователно длъжностите „главен юрисконсулт“, „служител по сигурността на информацията“ (ССИ), началник отдел „Сигурност и защита на класифицираната информация“ и ССИ, директор дирекция „Сигурност“ и ССИ, и „главен юрисконсулт“. На 25.06.2020г. е уволнена дисциплинарно и е отнет достъпът ѝ до класифицирана информация. Заявява, че и двата акта на ръководителя на ДАР - дисциплинарното уволнение и отнемането на достъпа до класифицирана информация са пряко следствие и непосредствено свързани с вече образуваното срещу нея наказателно производство от ВОП - София - ДП № 28-СЛ/2022 г. Поддържа, че на 09.07.2020 г. е задържана незаконно за 24-часа от Столична дирекция на вътрешните работи. С постановление от 10.07.2020 г. са ѝ повдигнати две обвинения за тежки умишлени, престъпления, за които се предвижда наказание лишаване от свобода до 6 години: по чл.321, ал.6 НК - сговор за извършване на престъпления по чл. 357 НК- разгласяване на класифицирана информация и чл. 282 НК и по чл. 282, ал.1 НК, вр. с чл. 20, ал. 2 НК - причиняване в съучастие на вреди на държавен орган - председателя на ДАР. Заявява, че тези престъпления са изцяло свързани с професионалната ѝ дейност в рамките на ДАР- защитата на класифицираната информация и системата за сигурност в службата. На 27.06.2022 г. е образувано ДП № 44-СЛ/2022 г., по отделени материали от ДП № 28-СЛ/2022

г., по описа на ВОП-София. С постановление № 1773/22 от 09.06.2023 г. на зам. военно-окръжен прокурор във ВОП - София полк. п. Д., ДП №44-сл/22, образувано по отделени материали от ДП № 28-сл/2020 г., по описа на ВОП - София, е прекратено. Прекратяването е на основание чл. 199 и чл.243, ал.1, вр. с чл.24, ал.1, т.1 НПК - деянието не съставлява престъпление. Във връзка с наказателното производство ѝ била наложена „парична гаранция“, както и забрана за напускане на територията на страната. Твърди, че междувременно на 30.06.2021 г. е възстановена на работа в ДАР след решение на ВАС, с което уволнението е отменено като незаконосъобразно. На същата дата отново е освободена от работа поради потвърждаване от ВАС на акта за отнемане на разрешението ѝ за достъп до класифицирана информация. С оглед изложеното намира, че са налице предпоставките, визирани в чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на ответника за причинените ѝ от незаконосъобразно воденото срещу нея наказателно производство неимуществени и имуществени вреди. В тази връзка поддържа, че в резултат от образуваното срещу нея наказателно производство е преживяла значими отрицателни емоционални терзания, тревожност, безпокойство, нервност, уронено било доброто ѝ професионално име, както и доброто ѝ име в обществото като цяло. Накърнени били достойнството и честта ѝ, както и вярата ѝ в правовата държава и справедливостта на наказателното преследване. Излага подробно становище в подкрепа на посочените доводи и претендира обезщетение в размер на 26 000 лв., ведно със законната лихва, считано от 09.06.2023 г.(датата на прекратяване на наказателното производство) до окончателното изплащане. Твърди, че са ѝ причинени и имуществени вреди, които са в размер на 752,79 лв., които съставляват дължимата законна лихва върху внесената от нея гаранция в рамките на наказателното производство за периода от 20.07.2020 г. до 12.01.2022 г., когато е сумата е върната. Не претендира разноски за производството.

ОТВЕТНИКЪТ- ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, оспорва исквете по основание и размер. Не оспорва, че процесното досъдебно производство е прекратено на посоченото от ищцата основание, но оспорва възникването, вида и характера на твърдените с исковата молба неимуществени вреди. Оспорва и твърдените имуществени вреди, като сочи, че те съставляват пропуснати ползи, а по делото не са представени доказателства за сигурността на дохода, който се твърди да е пропуснат.

Съдът, след като обсъди направените доводи и прецени доказателствата по делото в съответствие с изискванията на разпоредбата на чл.235 от ГПК, намира от фактическа страна следното.

С представените по делото, неоспорени и приети писмени доказателства: постановление за привличане на обвиняем по ДП №28-сл/2020г. по описа на Воп-София; постановление № 1773/22 от 09. 06. 2023 г. за прекратяване на ДП №44-сл/22г., образувано по отделени материали от ДП № 28-Сл/2020г.; протокол за претърсване, обиск и изземване от 09.07.2020 г.; докладна записка № 513р - 56287 от 10.07.2020 г., от инсп. в.

Петров, извършил задържането; писмо от воп - София до 4-ти състав на Софийски районен

съд № сп -562/20 от 20.05.2021 г.; постановление № 081395500 от 04.12.2020 г. на прок. Ст. Л. - ВОП-гр. София за възстановяване на иззети лични вещи; постановление № 126203580/09.12.2021 г. за отмяна на наложени парична гаранция- се установяват фактическите твърдения, изложени от ищеца в ИМ, свързани с воденото срещу нея наказателно преследване.

За установяване на неимуществените вреди са събрани гласни доказателства.

Свидетелката И.В.П. изтъква, че познава ищцата М. от Английската гимназия в Пловдив, познава я повече от 30 година като свестен, коректен човек, на когото може да се разчита, който няма да те излъже. За наказателното производство, което се водело срещу нея разбрала, когато ѝ била поискала 5000 лв. за определената ѝ мярка за неотклонение „парична гаранция“. Обадила ѝ се, тъй като нямала тези средства. Споделяла е в разговори, че тя е предоставяла информация на Президентството във връзка с някакви нередности, които се случвали в нейното работно място и че тя е обвинена в правотата на своите действия. Повдигнатото ѝ обвинение било в новините като репортаж, в следствие го имало и по новинарските сайтове. Ищцата се прибрала в Пловдив и се виждали доста често. Споделяла ѝ е, че има здравословни проблеми, всичко това се получило като един голям стрес – първо, че тя е обвиняема, въпреки че е убедена в правотата на действията си, и това, че е защитила по най-добрия начин институцията, нейния работодател. Първо имала кожни проблеми, после имала очни проблеми, гинекологични проблеми, това в продължение на около година и половина-две, те се редували едно след друго. Тя не можела да спи, загубила всички контакти в София, най-вече и тези, които били на служебното място. Всички се отдръпнали от нея, защото ги било страх за себе си. Тя като цяло била раздразнителна. Случвало се е да си уговорят среща и тя след 30-40 минути да си тръгне без никакво обяснение. Понякога била леко неадекватна в действията си в резултата на този стрес. Твърди, че ищцата тежко преживявала воденото срещу нея наказателно производство. Споделяла е, че това обвинение е несъстоятелно, била и директор на отдел и е била напълно наясно в действията си, в тяхната законосъобразност. Според нея това до голяма степен е било и политическа поръчка, на личностна основа също така. Искали са да бъде отстранена, защото защитавайки сигурността на информацията, тя е вредяла на хора, които явно по някакъв начин са били заподозрени от разкриването на тази информация пред Президентството. Тя не могла да спи в известен период от време, появили се здравословни проблеми, в течение на повече от година, към две години постоянно нещо изниквало. Имало публичност по образуваното срещу нея производство. Тази публичност повлияло на професионалния ѝ път, тя и до ден днешен носила негативите на тази публичност. Тази информация и повдигнатото ѝ обвинение ѝ повлияли негативно. Тя подавала документи за работа и работодателите се отдръпвали от нея. Тя две години и половина била без работа. Във връзка с предявените претенции за имуществени вреди не са ангажирани доказателствата не е поискано допускане на съдебно-счетоводна експертиза, нито са представени писмени доказателства.

Представени са и публикации, от които е видно, че наказателното производство срещу

ищеца е било публично оповестено в медийното пространство.

Доказателства за други факти от значение по делото не са събрани.

При така установената фактическа обстановка, от правна страна съдът намира следното.

При така приетата фактическа обстановка, установена от събрания по делото доказателствен материал, СГС, I ГО, 23 състав, намира, че са налице условията за частичното ангажиране на отговорността на ответника Прокуратурата на РБ по предявения срещу нея иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, пр.2 ЗОДОВ за неимуществени вреди.

Съгласно цитираната разпоредба на чл. 2 ЗОДОВ Държавата отговаря за причинените вреди на гражданите от дейността на правозащитните й органи - дознание, следствие, прокуратура, съд и особени юрисдикции, при определени хипотези, в т.ч. и в случаите на незаконно обвинение в извършване на престъпление, ако образуваното наказателно производство е прекратено поради това, че деяние не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление.

От събраните по делото писмени и гласни доказателства - в кредитираната им част, безспорно се установява, че в дадения казус е налице повдигнато обвинение спрямо ищцата и нак.преследване е прекратено на 09.06.2023 г.

С оглед изложеното СГС, I-во ГО, 23 състав, намира, че е налице кумулативната даденост на елементите от фактическия състав на разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 3, пр.2 ЗОДОВ, поради което предявената по делото претенция за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди въз основа на тази правна норма от страна на ищцата се явява доказана по своето основание.

За да се произнесе по въпроса относно размера на разглежданата претенция относно неимуществените вреди първоинстанционният съд взе предвид събраните гласни доказателства, съгласно които воденото срещу ищцата наказателно производство във връзка с обвиненията я довело до негативни изживявания

Тези фактически констатации са достатъчни да ангажират отговорността на посочения ответник, който дължи да обезщети ищцата, срещу която нак. преследване е било прекратено.

Възраженията срещу размера на претенцията са неоснователни. За съда остава задължението да съобрази критерия по чл.52 от ЗЗД, защото в ЗОДОВ няма разпоредба, дерогираща общото правило, че размерът на обезщетението за претърпени неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. За прилагане на този критерий съдът съобразява от една страна доказаните по делото неимуществени вреди и от друга – общото икономическо състояние в държавата, което осигурява в най-общ план /тъй като еквивалентността при обезщетяване на неимуществени вреди е изключена/ съпоставката между страданията и парите.

По делото се установи от свидетелските показания, че ищцата тежко преживяла воденото

срещу нея наказателно производство, била психически затормозена. Наказателното производство срещу нея е водено 2 години, широко огласено в медиите, през което време тя е била в постоянен стрес, без работа, с последвали здравословни проблеми (от свид. показания). Съдът намира, че разпространяването на информации в медиите за наказателното производство срещу ищцата е пряка и непосредствена последица от воденото срещу нея наказателно производство. Не са ангажирани преки доказателства, че информацията в медиите е била разпространявана от длъжностни лица в системата на Прокуратурата на Република България (от събраните гласни доказателства се установява, че информация по повод образуваното нак. произв. срещу ищцата е широко огласено от медиите). Повдигнатото обвинение срещу служител, заемащ висока длъжност в Държавна агенция „Разузнаване“ е нямало как да не бъде отразено в пресата поради сензационния му вид, изкуствено създаден от едно неиздържано обвинение, с което се накърняват доброто име и честта ѝ. Причиненият ѝ силен стрес, унижението от обвинението за умишлено престъпление, болките и страданията ѝ от обвинението, отричащо дългогодишната ѝ професионална дейност, не може да има паричен еквивалент. Съвкупната преценка на тези обстоятелства мотивира съда да приеме, че справедливо по размер обезщетение за претърпените от ищите неимуществени вреди би било 30 000 лв., но тъй като съдът не може да се произнася по свръхпетитум, то следва да се уважи иска до предявения му размер, а именно 26 000 лв.

При този извод за съществуването на главното задължение основателна е и претенцията за обезщетение за забавено изпълнение от 09.06.2023г. – на тази дата е приключило нак. преследване, а според нормата на чл.2, т.3 от ЗОДОВ прекратяването е елемент от състава, от който възниква правото на обезщетение. От момента на влизане в сила на определението за прекратяване и предвид характера на отговорността по ЗОДОВ – деликтна/ длъжникът е в забава по правилото на чл.84, ал.3 от ЗЗД и дължи обезщетение в размер законната лихва – чл.86, ал.1 от ЗЗД.

По отношение на предявения от ищцата иск за обезщетение на причинените ѝ имуществени вреди под формата на пропуснати ползи, съдът намира следното:

Съгласно указанията, дадени в ТР № 3/2012 г. ОСГТК на ВКС, пропуснатата полза представлява реална, а не хипотетична вреда и предположението за увеличаване имуществото на ищеца винаги трябва да се изгражда на доказана възможност за това, а не да почива на логическо допускане за закономерното му настъпване. При липса на изрично установена в закона презумпция за настъпване на увеличаването, пропуснатата полза не се предполага, а следва да бъде доказана в процеса.

Когато се претендират имуществени вреди ищцовата страна следва да ги докаже. Съдът не може да предполага тяхната наличност. Пропуснатите ползи могат да се присъдят като имуществени вреди само ако са имали сигурен и постоянен характер и са в пряка причинна връзка с незаконния акт, действие или бездействие.

Не се представиха доказателства в тази насока.

Предвид на това искът в размер на 752,79 лв г., следва да се отхвърли изцяло, като неоснователен и недоказан.

По разноските:

Ищцата има право на разноските по делото на основание чл.78, ал.1 от ГПК- 10лв. държавна такса. Видно от данните по делото размерът на адвокатското възнаграждение не е определен на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗА. Съдът като се съобрази с чл.7, ал.2, т.4 от Н №1 за размера на адв. възнаграждение, както и с уважената част от исковите намира, че адв. възнаграждение следва да е в размер на 2730лв.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр. София, бул. „Витоша” № 2, Съдебна палата, като представител на държавата, **да заплати на** М. С. К., ЕГН-*****, с настоящ адрес: гр. София, кв. „****”, ул. „****” чрез адв. С. Ч.-Н., САК, със съдебен адрес: гр. София, ул. **** по иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3, от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди сумата **26 000лв./десет и шест хиляди лева/**, представляваща обезщетение за причинените й **неимуществени вреди**, заедно със законната лихва върху тази сума от 09.06.2023г. до окончателното й изплащане.

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, М. С. К., ЕГН-*****, с настоящ адрес: гр. София, кв. „****”, ул. „****” чрез адв. С. Ч.-Н., САК, със съдебен адрес: гр. София, ул. **** **срещу** Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.София, бул.”Витоша” № 2, Съдебна палата, за имуществени вреди в размер **на 752.79лв.,** като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.София, бул. „Витоша” № 2, Съдебна палата, като представител на държавата, **да заплати на** М. С. К., ЕГН-*****, с настоящ адрес: гр. София, кв. „****”, ул. „****” чрез адв. С. Ч.-Н., САК, със съдебен адрес: гр. София, ул. **** **направените разноски по делото в размер на 10лв.**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, представлявана от Главния прокурор, гр.София, бул. „Витоша” № 2, Съдебна палата, като представител на държавата, на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата **да заплати на** адв. С. Ч.-Н., САК, със

съдебен адрес: гр. София, ул. ***** адвокатско възнаграждение в размер на **2730лв.**

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред СГС двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____